

עין משפט
נר מצוה

כג:

ר"ן

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

רש"י

מסורת הש"ם

מו א ב מיי פ"ב מה' נדרים הלכה ד סמג לאוין רמב תוס'ע י"ד סימן ר"א סוף פ' ב:
מו ג מיי שם הלכה ה תוס'ע שם סוף ג':

תוספות

רבא אבד בגין שהתנה ושבח כמה התנה.

פי' דהתנה בשעת ציטולו שלא היה מצטיל כל נדריו שידור בכל ענין אלא פירש אם אדור בענין זה או מדבר זה יחא בטל ולא מדבר אחר ובשעת הנדר שכה ממה התנה מאויה דבר בטל והשתא אם אמר בשעת הנדר על דעת הראשונה אני נדר שאתם היה התנאי מנדרים אלו שנדרתי ורוא אני שהיה תנאי שלי קיים לנדרים לית ביה משאך אם נמלא בשטל אותו דבר שנדר שאינו הוא שהיה בטולו קיים לא אמר על דעת הראשון' אני עושה כיון שהוא זכר שעתה הראשון בראש השנה ולא תשג' לו עתה לומר מספק על דעת הראשונה ואני עושה' ח"כ בעליה למתניה ומקיים לנדרים ויהי' נמי דאם זכור לגמרי מציטולו שאתם אמר על דעת הראשונה לנדרים לית ביה משאך דקברה הוא דכיון דעל דעת הראשונה דמתאי הוא צריכה ציטולו קיים ואי' תנה ליה להבא לדחוק ולהעמידו שהתנה ולא דעת ממה התנה לימא בגין דיעד שפיר ממה התנה ומזכר ואמר על דעת הראשון' אני עושה וי"ל דזה לא היה שום מידוש כיון שזכר יפה מציטול נדרים שעשה פשיטא דכי אמר על דעת הראשונה אני עושה לנדרים בטל ואם לאו הנדר קיים פי' ר"י. ורבא פליג [על] אבוי ואמר דוקא זכור בשעת הנדר מועיל כדקאמר רבא אם זכור בשעת הנדר משמע דוקא זכור אבל אם אין זכור כלל נדרו קיים דמתקמא דעתא לקיים נדרו כיון שאינו זכור בתנאי' ולהלכה כרבא דקד"ל בטול הש"ס דלאבי ורבא הלכה כרבא הלכן אם אינו זכור אינו מועיל ציטולו וי"ל דמתקמא דהש"ס משמע דדבר פשוט הוא דציטול מועיל שפיר טפי כשאינו

הכי קמי הרוצה שיאכל חצירו אכלו כו' נדרי ורוזין הן. ואפי' אינו אוכל עמו לא חייל נדרא שלא נתכוון אלא לזרזי' והיינו דקמני אף: והרואה **שלא יתקיימו נדריו וכו'**. כלומר השתא מני דינא אחרינא דהרואה שלא יתקיימו נדריו יעמוד בראש השנה ויאמר וכו': אי זכור בשעת

הנדר עקריה לתנאים וקיימיה לנדרים.

שאתם לא כן למה הוא נודר עכשיו.

ולא דמי לתאי דאמר' לעילאי לא שמע ליה ולא אחי זהדיה דאלמלא אין תנאו בטל שכשהוא נודר על דעת ראשונה הוא עושה דהתם היינו טעמא לפי שאמר התנאי בשעת הנדר וכיון שהוא אומר צפי' שעל דעת תנאו הוא נודר אי"ל לומר דעקריה לתנאים אבל כאן שהתנאי והנדר אינן באין כאחת א' (לא) שיך למימר עקריה ועוד דבשאלמא לעיל איכא למימר שאע"פ שהוא יודע שאין בנדרו ממש הוא נודר לזוז את חצירו אבל כאן שהם נדרי עצמו אי לא דעקריה לתנאים למה הוא נדר וזה ברור. ושלא כדברי הרשב"א ו"ל שכתב דהא דאמר' עקריה לתנאים וקיימיה לנדר' דוקא בעם הארץ ומש"ה מששא בעלמא הוא דחיישין ליה שמא בטלו לתנאו והוקיקו לומר כן משום דקשאי ליה ההיא דאמר' לעיל בסמוך לא שמע ליה וכו' ואין לזרך לכך וכמו שכתבנו. ומתרגינן אמר אבוי מני

ובלצד שלא יחא זכור בשעת הנדר ומש"ה בטל שכבר התנה שאם ישכח וידור יצטל תנאי זה את נדרו: **רבא אמר כגון שהתנה בראש השנה ולא ידע ממה התנה.** רבא לא אחי לאפלוגי עליה לדבוי דמודה הוא דכל שאינו זוכר תנאו כלל בשעת נדרו הנדר בטל אלא דלא ינחא ליה לשבזוי לישנא דמתנימין ומש"ה קאמר דלעולם שיהיה זכור קמני והכי קמני הרוצה לבטל נדרו יעמוד בר"ה ויאמר וכו'. ובכי האי גוונא איכא תרי דיני דאי אינו זכור תנאו כלל בשעת נדרו הרי הנדר בטל אבל אם הוא זוכר קאת תנאו אבל לא לגמרי כגון שהתנה ברי"ה ולא ידע ממה התנה כלומר שהתנה על דבר מיוחד ואינו זוכר אם על פת או על יין וכיוצא בזה אבל זוכר הוא שהתנה בבי האי גוונא אי לא אמר על דעת ראשונה אי עושה כלומר שאם מתחלה המתני' על נדר זה שיעשה גם עכשיו אי לא רואה שהוא בטל ומזכר אחר כך שעל דבר זה שנדר עכשיו התנה בתחלה לבטל נדריה לא אחי ביה ממשא לא אמר על דעת ראשונה אני עושה בטליה לתנאים וקיימיה לנדריה דכיון שהיה זכור בשעת הנדר שהתנה ולא ידע ממה התנה אם דעתו היה שיתקיים תנאו לא היה לו לידור סתם כי היכי דלא לעקריה ומתנימין דקמני ובלצד שיהא זכור הכי קמני ובלצד שיהא התנאי זכור צפוי בשעת הנדר: **ולענין הלכה קיי"ל כרבא.** הלכן נקטינן דכל שהתנה מתחלה כל נדר וכו' ובשעת נדרו שכה תנאו נדרו בטל אבל התנה על דבר מיוחד ובשעת נדרו זוכר שהתנה אבל אינו יודע על מה התנה כל שלא אמר על דעת ראשונה אני עושה אע"פ שזכר אח"כ שעל אותו דבר שנדר עכשיו התנה מתחלה לבטלו עקריה לתנאים וקיימיה לנדריה שכיון שהיה זכור קאת היה לו להתנות ולומר שעל דעת ראשונה הוא עושה וכן פסק הר"ם במו"ל צפ' שני מהל' נדרים (ה' ה'). וגרסה שמה שאומרים קאת קהלות צדי"כ כל נדרי ואסרי וכו' לדבר זה הם מתכוונים לבטל נדרים שידור לאחר מכן אלא שגלושם משובש שגרסה מלשונם שהם מתירין נדרים שעברו וזה אין לו ענין אלא לנדרים הבאים לאחר מכן אלא שרבינו יעקב ו"ל היה מתקן הלשון כדי שיהא משמעותו להבא לומר כל נדרי ואסרי די אסרנא ודי חרמנא כולו קמוץ כדי שיהא נראה להבא ואין ראוין לומר כן כדי שלא יקלו ראשם בנדרים דהא תנא מסתם לה סתומי. וכתב הרמב"ם ו"ל צפ' הנזכר [ה"ן] שיש מן הגאונים שאומרים שאין תנאי קודם מצטיל מה שאסר עצמו לאחר מכן אלא בנדרים אבל לא בשבועות ויש מהם מי שאומר שהשבועות והנדרים שוין הם לדין זה. ומיהו אמרו בתוספות דווקא בשבועות ונדרים שנשבע ונדר לנעזמו אבל מי שהשביעו חברו או שהדירו אין ציטול זה מועיל לו כלום שעל דעת חברו הוא נשבע ונודר וכמו שמבטל תנאו לגמרי דמי דהא אסקינן דלא משתבע אדעתא דנפשיה אלא על דעת משביעו וכדאמרין בשמעתא דנדרי בבאי [למקנן הה']. **איבעיא לכו פליגי רבנן עליה דר' אליעזר בן יעקב או לא פליגי.** דליכא לספוקי בכהי משום דללמא עד כאן לא קאמרין רבנן דנדרי ורוזין הוו אלא במוזכר ולוקח שאין פיהם ולבם שוים דאף מתחלה היו רואים בשלשה דינירין אבל למדיר חצירו שיאכל אכלו איכא למימר שבדוקא הוא מדירו:

(אלא) חסורי מחסרה. מתני' והכי קמני הרוצה שיאכל כו': **ובלצד שיהא זכור בשעת הנדר.** התנאי שהתנה בר"ה: אי זכור. ואעפ"כ נדר אם כן עקריה לתנאים: **אלא חני ובלצד שלא יחא זכור.** התנאי: **לעולם כדאמרין מעיקרא.** ובלצד שיהא זכור בשעת הנדר: **והכא במאי עסקי' כגון שהתנה בראש השנה.** כל נדר שאני עתיד לידור והיה יודע בשעת התנאי דברים שהוא רגיל לידור בהן ועל דעת כן התנה ושוב שכה ממה שהתנה: **והשתא קא נדר אי זכור בשעת הנדר.** [שהתנה הנדר: לא ידע] שבצטיל אותו נדר נמי התנה ואמר על דעת הראשונה אני נודר שלא יחא מקוים א' כמו שהתניתי עליו נדרים לית ביה מששא: **לא אמר.** בשעת הנדר על דעת הראשונה אני נודר שלא יחא מקוים א' כמו שהתניתי עליו נדרים לית ביה מששא: **לא אמר.** בשעת הנדר על דעת הראשונה אני נודר שלא יחא מקוים א' כמו שהתניתי עליו נדרים: **סבר למדרשים צפירקא.** דכרסה הרוצה שלא יתקיימו נדריו: **אי"ל רבא.** סתמה תנא דמתנימין כדי שלא ילמדו ממנה שלא ישהו קלות ראש בנדרים: **פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר בן יעקב.** בהא דסברי דלא הוי נדרי וזרוזין: **הרי**

רבנן עליה דרבי אליעזר בן יעקב או לא ואת"ל פליגי
הלכתא כותיה או לא ת"ש דתנן האומר לחבירו קונם

רבא אמר כגון שהתנה בראש השנה ולא ידע ממה התנה. רבא לא אחי לאפלוגי עליה לדבוי דמודה הוא דכל שאינו זוכר תנאו כלל בשעת נדרו הנדר בטל אלא דלא ינחא ליה לשבזוי לישנא דמתנימין ומש"ה קאמר דלעולם שיהיה זכור קמני והכי קמני הרוצה לבטל נדרו יעמוד בר"ה ויאמר וכו'. ובכי האי גוונא איכא תרי דיני דאי אינו זכור תנאו כלל בשעת נדרו הרי הנדר בטל אבל אם הוא זוכר קאת תנאו אבל לא לגמרי כגון שהתנה ברי"ה ולא ידע ממה התנה כלומר שהתנה על דבר מיוחד ואינו זוכר אם על פת או על יין וכיוצא בזה אבל זוכר הוא שהתנה בבי האי גוונא אי לא אמר על דעת ראשונה אי עושה כלומר שאם מתחלה המתני' על נדר זה שיעשה גם עכשיו אי לא רואה שהוא בטל ומזכר אחר כך שעל דבר זה שנדר עכשיו התנה בתחלה לבטל נדריה לא אחי ביה ממשא לא אמר על דעת ראשונה אני עושה בטליה לתנאים וקיימיה לנדריה דכיון שהיה זכור בשעת הנדר שהתנה ולא ידע ממה התנה אם דעתו היה שיתקיים תנאו לא היה לו לידור סתם כי היכי דלא לעקריה ומתנימין דקמני ובלצד שיהא זכור הכי קמני ובלצד שיהא התנאי זכור צפוי בשעת הנדר: **ולענין הלכה קיי"ל כרבא.** הלכן נקטינן דכל שהתנה מתחלה כל נדר וכו' ובשעת נדרו שכה תנאו נדרו בטל אבל התנה על דבר מיוחד ובשעת נדרו זוכר שהתנה אבל אינו יודע על מה התנה כל שלא אמר על דעת ראשונה אני עושה אע"פ שזכר אח"כ שעל אותו דבר שנדר עכשיו התנה מתחלה לבטלו עקריה לתנאים וקיימיה לנדריה שכיון שהיה זכור קאת היה לו להתנות ולומר שעל דעת ראשונה הוא עושה וכן פסק הר"ם במו"ל צפ' שני מהל' נדרים (ה' ה'). וגרסה שמה שאומרים קאת קהלות צדי"כ כל נדרי ואסרי וכו' לדבר זה הם מתכוונים לבטל נדרים שידור לאחר מכן אלא שגלושם משובש שגרסה מלשונם שהם מתירין נדרים שעברו וזה אין לו ענין אלא לנדרים הבאים לאחר מכן אלא שרבינו יעקב ו"ל היה מתקן הלשון כדי שיהא משמעותו להבא לומר כל נדרי ואסרי די אסרנא ודי חרמנא כולו קמוץ כדי שיהא נראה להבא ואין ראוין לומר כן כדי שלא יקלו ראשם בנדרים דהא תנא מסתם לה סתומי. וכתב הרמב"ם ו"ל צפ' הנזכר [ה"ן] שיש מן הגאונים שאומרים שאין תנאי קודם מצטיל מה שאסר עצמו לאחר מכן אלא בנדרים אבל לא בשבועות ויש מהם מי שאומר שהשבועות והנדרים שוין הם לדין זה. ומיהו אמרו בתוספות דווקא בשבועות ונדרים שנשבע ונדר לנעזמו אבל מי שהשביעו חברו או שהדירו אין ציטול זה מועיל לו כלום שעל דעת חברו הוא נשבע ונודר וכמו שמבטל תנאו לגמרי דמי דהא אסקינן דלא משתבע אדעתא דנפשיה אלא על דעת משביעו וכדאמרין בשמעתא דנדרי בבאי [למקנן הה']. **איבעיא לכו פליגי רבנן עליה דר' אליעזר בן יעקב או לא פליגי.** דליכא לספוקי בכהי משום דללמא עד כאן לא קאמרין רבנן דנדרי ורוזין הוו אלא במוזכר ולוקח שאין פיהם ולבם שוים דאף מתחלה היו רואים בשלשה דינירין אבל למדיר חצירו שיאכל אכלו איכא למימר שבדוקא הוא מדירו:

קונם

דבוי סותרין זה את זה דאם הוא רואה לקיים תנאו למה הוא נודר הלכן צולטין בנדרים להחמיר ואמרין שגדרי הוא עיקר ומה שאומר על דעת הראשונה אינו עשה דבוי צעלין אבל כשהוא זכור ומקאת אפסר שהוא נודר על דעת ראשונה שמא ימלא שלא התנה על נדר זה ומתני' להבא הכי מייפסא הרוצה שלא יתקיימו נדריו של כל השנה עומד ברי"ה ויאמר כל נדרים שאדור בשנה זו יהיו בטלים בין שישכח התנאי לגמרי בין שישכח מקצתו ובלצד שיהיה אז זכור לתלות בדעתו הראשונה: **בבר למדרשה בבירא.** הא דלאבי יכילא דשכה כל תנאו אבל אין לפרש דהך להבא בעי למדרש דלאה לא שיך למימר תנא קא מסתם סתומי דרבא אינו לרץ להגיה המשנה ועוד דלא שיך למימר בהך דרבא שלא ינהוג קלות ראש בנדרים דמילתא דרבא לא שכיח שהיה דבר זכור ומקאת ושוכח מקאת ועוד הא קאמר בהדיא בשעת נדרו על דעת ראשונה הוא עושה ולא אחי לזולזלי בנדרים אחרים: **תנא קא בסתם לה סתובי.** דקמי ובלצד שיהא זכור דלרץ להגיה ובלצד שלא יחא זכור אבל הא לא הוי מסתם סתומי מזה שדגל דרואה שלא יתקיימו נדריו דכיון דאי אפשר לפרש המשנה אם לא שמתגינה כן הרי היא כמפורשת: **פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר בן יעקב.** דדוקא בתנא וממכר שיך למימר נדרי ורוזין: **הלביתא בותיה** או לית הלביתא בותיה. אע"ג דאמרין בפרק הבא על יבמתו (יבמות ט.). דמשנת רבי אליעזר בן יעקב קד וקני דלמלא

הכא מסתבר טעמיהו דרבנן:

דבוי סותרין זה את זה דאם הוא רואה לקיים תנאו למה הוא נודר הלכן צולטין בנדרים להחמיר ואמרין שגדרי הוא עיקר ומה שאומר על דעת הראשונה אינו עשה דבוי צעלין אבל כשהוא זכור ומקאת אפסר שהוא נודר על דעת ראשונה שמא ימלא שלא התנה על נדר זה ומתני' להבא הכי מייפסא הרוצה שלא יתקיימו נדריו של כל השנה עומד ברי"ה ויאמר כל נדרים שאדור בשנה זו יהיו בטלים בין שישכח התנאי לגמרי בין שישכח מקצתו ובלצד שיהיה אז זכור לתלות בדעתו הראשונה: **בבר למדרשה בבירא.** הא דלאבי יכילא דשכה כל תנאו אבל אין לפרש דהך להבא בעי למדרש דלאה לא שיך למימר תנא קא מסתם סתומי דרבא אינו לרץ להגיה המשנה ועוד דלא שיך למימר בהך דרבא שלא ינהוג קלות ראש בנדרים דמילתא דרבא לא שכיח שהיה דבר זכור ומקאת ושוכח מקאת ועוד הא קאמר בהדיא בשעת נדרו על דעת ראשונה הוא עושה ולא אחי לזולזלי בנדרים אחרים: **תנא קא בסתם לה סתובי.** דקמי ובלצד שיהא זכור דלרץ להגיה ובלצד שלא יחא זכור אבל הא לא הוי מסתם סתומי מזה שדגל דרואה שלא יתקיימו נדריו דכיון דאי אפשר לפרש המשנה אם לא שמתגינה כן הרי היא כמפורשת: **פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר בן יעקב.** דדוקא בתנא וממכר שיך למימר נדרי ורוזין: **הלביתא בותיה** או לית הלביתא בותיה. אע"ג דאמרין בפרק הבא על יבמתו (יבמות ט.). דמשנת רבי אליעזר בן יעקב קד וקני דלמלא

הכא מסתבר טעמיהו דרבנן:

(א) ג"א במה, (ב) ע"א,
(ג) טעמת הדפוס,

גליון הש"ם

גכ' איבעיא להו פליגי רבנן. כעין זה בב"מ דף כד ע"א:

מוסף רש"י

עקריה לתנאים. דאי לא עקריה למה ליה למימר (ראמ"ה בשוח).

פירוש הרא"ש

נדריו ורוזין הוו. דלא מימא בתנא וממכר מקרי נדרי ורוזין שכן דרך התרגין לעמוד אבל בדבר מועט כזה שאדם מוזהר את חבירו אין דרך לידור כדי לזוז: ויעמוד ברי"ה. דכר מקוים קנט מתלה השנה ויהי' בכל עת שיראה ולכל זמן שיקבע: עקריה לתנאים וקיימיה לנדריה. שאם אין בדעתו שיהא נדרו קיים למה הוא נדר: תני ובלבד שיאמר זכור את הנדר. וכיון שאינו זכור לתנאו נמלא תנאו קיים ונדרו בטל: **רבא** אבד לעולם ברמאמן מעיקרא. רבא אינו ליה שפיר הך דאבוי [דאין] אין זכור לתנאו בשעת הנדר שמתלו קיים ונדרו בטל דליכא טעמא לפלוגי בהא אלא שמתק: רבא לקיים לשון המשנה: בגוון שהתנה ברי"ה שיהיו מקאת נדרים שידור בואת השנה בטלים: ולא ידע בבאי התנה. עלאי זה נדר התנה לבטל אכילת בשר או שמיי' יין או מדברים שבני לבין חבירו או מדברים של עצמו וקא נדר ואמר על דעת הראשון' אני עושה שאם אהיה זכור על מה שהתניתי אלק אחר התנאי ושוב מזכר שדבר זה או שהוא נדרא לית ביה מששא והכי קאמר מתני' ובלצד שיהא זכור (פי' כששכח מקאת תנאו או לרץ שיחזיר תנאו בפיו ויאמר על דעת הראשונה אני עושה דאלי' [הואילן] שזכר לתנאו בטליה לתנאים וקיימיה לנדריה אבל אם היה זכור ונדר אפי' אמר על דעת הראשונה אני עושה בטליה לתנאים וקיימיה לנדריה כי

זכור מתני' אדרבא כי פליג אסתמא דהש"ס ועוד דאם אינו מועיל כי אם בשכחה מקאת תנאי כדפירשית בתנאי' נמי מייירי ככה"ג בשכחה ממה שהתנה ויחזור ויתלה בדעת הראשונה איכפל תנא דמתנימין לאורזי' בדבר שאינו רגיל כששכח מקאת התנאי דאין רגילות שיצטיל בעצמו זה ועוד דבסמוך קאמר תנא סתמא מסתם לא שלא ינהוג קלות ראש בנדרים ובהכי ליכא קלות ראש בשכחה מקאת לכי' כפיר"ת דרבא לא פליג אלאבי דודאי הכי הלבתא דשאניו זכור מועיל שפיר ציטול נדרים אלא לישנא דמתני' בעי רבא ולאוקמוי מדקתני ובלצד שיהא זכור בשעת הנדר ואי"כ קשה אי זכור בשעת הנדר דמשמע דוקא אבל שכתמי לא וי"ל דאשכח מקאת תנאי קאי ולכן קאמר שזרץן שיהא זכור לתלות בשעה ראשונה ומתנימין נמי הכי קאמר דרואה שלא יתקיימו נדריו ויאמר כל נדר דבעי (כי) בשאין זכור ופעמים דבעי שיהא זכור לומר על דעת הראשונה היינו שהתנה ולא ידע וכו': **ואת דרשת ליה בבירא.** מכאן משמע דרבא מודה בשכח מעיקרא דאי לא אמר אלא דוקא שכה בתקאת מאי קאמר שלא ינהוג קלות ראש בנדרים וזה אין רגילות שיהא זכור בתקאת ושכוח בתקאת. מתקן שמתענין מוחק ר"ת מה שכתוב במחזורים בכל נדרי מיום הכפורים שעבר עד יום הכפורים הבא עליו לטובה וספורים הם שמתיירין נדרים משנה שעברה וטועיין מזה בכל התרת נדרים בעי חרטה מעיקרא לכל הפחות והרי אין אנו פותחין בשום חרטה ועוד דבעי יחיד מומחה או ג' הדיוטות וליכא ועוד שהלכה כרב פפא דהוא בתרמא דלמיר פרק השולח (גיטין דף לה:) לרץ לפרט הנדר ואין לא בעדינן הכי ועוד לדורר עצמו אי אפשר לו להחיר לכן נראה לו להגיה מזה"כ זה עד יוה"כ הבא עליו לטובה ונדרים של שנה הבאה הוא דרשינן ואע"ג דעומד אדם ברי"ה מן ואין ביוה"כ בעדינן אשכחן יוה"כ דאקרי ר"ה כדכתבי ביחזקאל (מ) ברי"ה בעשור לחמש ואמרו דהו יוה"כ דיוכל ועוד שהוא סמוך לרי"ה ולכן מקטיוה ביוה"כ לומר טפי משום דיוה"כ בטל מכל מלאכות ואיכא טעמיה עובא ואע"ג דרשינן בכל נדרי אף חרמים ושבועות ואין נדרים מן לאו דוקא נדרים הי"ה חרמים ושבועות ומשום דבנדרים קיימינן קמי נדרים ומעטם שהראשונים טועים וסבורים שמתיירין הנדרים שעברו היו אומרים חן מתקנות קהלות ושבועות ב"ר אבל השתא דאנן אין מתירין אלא נדרים מכאן ולהבא אין לנו לפרש חוץ מתקנות קהלות דאנן אין מתירין אלא מה שאדם נודר בינו לבין עצמו אבל דבר שבין אדם לחבירו אין אנו יכולין להחיר והא דאומרים בכל נדרי דנדרנא דמשמע לשעבר אלאא דמשמע דאנו מתירין שעברו וי"ל דנדרנא משמע שחי לשוטים כמו אמרי פי משמע כדאמרי משמע לשעבר ומשמע דאמינא דהיינו להבא הי"ג דנדרנא משמע להבא לשעבר ודאחרטנא דאומרים בכל נדרי פירושו היו כשנתחרט דאין מועיל ציטול ברי"ה אלא כשנתחרט עליו לאחר מכאן שנדר ומה שנהוג לומר אחר כל נדרי וכו' ונפלה לכל עדת זהו לפרש כשידור אדם לאחר מנאן וכן אינו תנאי של ציטול דכל נדרי יעבור על נדרי הרי זה לרץ כפרה וסליחה אע"ג שאותו מצטיל כאן שלא ידע כשעבר כדאמרין (מיר דף גג.) גבי אשה הרי שגדרי והפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה בעלה והיתה שותה יין הרי היא כריסה כפרה וסליחה ואת"ל והאמר בכל נדרי ושבועתנא לא שבועות ואמאי והאמר יש תנאי בנדרים ואין תנאי בשבועות משמע דאין תנאי בנדרים ואין תנאי בשבועות ויהיך אנו מתירין נמי לומר ושבועתנא לא שבועות וי"ל דהא דלמיר תנאי בנדרים ואין תנאי בשבועות לאו לענין ציטול ר"ה מייירי אלא היינו כשמתכבצ בלבו שהוא נודר על דבר שמוחר כגון הנודר בתרמא ואמר לא נדרתי אלא בתרמו של ים והא מילתא לימא בשבועות אבל גבי ציטול ר"ה שוין הן: **בבר למדרשה בבירא.** לכן משנה דהרואה שלא יתקיימו נדריו: **תנא** סתובי **בסתבא** ליה. שמתכין קאת התנא שלא ינהוג קלות ראש בנדרים והואילו להגיה סתובי מיתקסר' ואי"ת לפי מה דפירשית לעיל דכל נדרי דציטול נדרים הוא הייך אמרינן בכה"ג כגטופא בפני כל ואמאר הלא דלא דרשינן צפירקא וי"ל דהכא היינו דוקא משום עמי הארץ דאמו לפרקא ועוד כשאין דורשינן ללשוות בעלו ואח' לזולזלי בנדרים ולכן קאמר דלא דרשינן ליה צפירקא צפירות אבל כל נדרי שהוא כתרגומא אין כל העם מבינים וגם אין לומר להם מותרין אדם: **אי תבעי להו.** כמו איבעיא לכו פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר בן יעקב ואח"ל פליגי הלכה כמומו ואע"ג דמשנת ר"א ב"ר קב וקני וזמנין דספקינן דלא כותיה ולכן מיעבד ליה אי פסקי' בהך קולא כותיה או לא אי נמי משום דלא דמי נדרי וזרוזין דהכא לנדרי וזרוזין אינו מיעבדי ליה אהואה דהרואה שלא יתקיימו וכו' דפשיטא ליה דאפילו פליגי רבנן עליה מכל מקום הלכה כמומו דבר הונא סבר לעיל למדרשה צפירקא ואף רבא לא איקפיד אלא דלא למדרשה צפירקא: